

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 14C/256/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3111229333
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milina Jánošková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3111229333.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Milinou Jánoškovou v spore žalobcov: 1/ A. A. B., nar. XX.XX.XXXX bytom C. XXX, XXX XX D. B., práv. zast. JUDr. Renáta Jánska, advokátka so sídlom Adamovské Kochanovce 281, 913 05 Adamovské Kochanovce, 2/ B. A., nar. XX.X.XXXX, občianka SR, bytom C. XXX, 3/ E. A., nar. XX.X.XXXX, občan SR, bytom C. XXX, zast. F. A., nar. XX.X.XXXX, občiankou SR, bytom Hrabovka XXX X/ F. G., nar. XX.X.XXXX, občianka SR, bytom H. D., B. D. C. XX/ X, 5/ A. I. C., nar. X.X.XXXX, bytom J.- K., B. XXX/X. proti žalovaným: 1/ A. A. A., nar. XX.XX.XXXX a 2/ L. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom C. XXX, XXX XX D. B. obaja právne zastúpení ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Martin BARTKO - JUDr. Silvia BARTKOVÁ, so sídlom Piaristická č. 6667, 911 01 Trenčín o zriadenie vecného bremena, takto

rozhodol:

I. Návrh na prerušenie tohto konania do právoplatnosti skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 27C/10/2024 sa z a m i e t a .

II. Súd späťvzatie žaloby žalobcami 2/ až 5/ n e p r i p ú ť t a .

III. Žaloba sa z a m i e t a .

IV. Žalovaní 1/ a 2/ m a j ú proti žalobcovi 1/ právo na náhradu trov konania 100 %, s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

V. Žalovaným 1/ a 2/ sa právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcom 2/ až 5/ n e p r i z n á v a .

VI. Štát m á proti žalobcovi 1/ právo na náhradu trov konania vo výške 100 %.

VII. Štátu sa proti žalobcom 2/ až 5/ právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ A. A., nar. XX.X.XXXX (zomrela XX.XX.XXXX) sa podanou žalobou zo dňa 23.11.2011 domáhali určenia, že na pozemku parc.č. 450/2 zapísanom na LV č. XXX k.ú. C. sa bezodplatne zriaďuje vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu a prejazdu fekálnym vozidlom na pozemok parc.č. 450/1, zapísaný na LV č. XXX v k.ú. C. k žumpe pre odkanalizovanie rodinného domu súp.č. XXX, nachádzajúceho sa na pozemku parc.č. 451/1, zapísané na LV č. XX v k.ú. C., za účelom čistenia tejto žumpy v rozsahu určenom podľa geometrického plánu vyhotoveného v súdnom konaní; geometrický plán tvorí neoddeliteľnú jednotnú súčasť rozsudku s tým, že vecné bremeno sa zriaďuje bezodplatne a náhrady trov konania. Uviedli, že žalobcovia a žalovaní sú blízke a príbuzné osoby. Žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ sú rodičmi žalovaného 1/ a žalovaná 2/ je nevestou žalobcov 1/ a 2/. Darovacou zmluvou zo dňa 6.3.1986 registrovanou Štátnym notárstvom

v Trenčíne dňa 24.6.1986 pod č. M. XXX/XX žalobcovia 1/ a 2/ darovali E. A. a jeho manželke F. A., bytom C. XXX do podielového spoluvlastníctva každému v 1-ci parc.č. 450 o výmere 1.644 m² - lúka v k.ú. C., zapísanú na LV č. XX (správne má byť vedenú na LV č. XXX) k.ú. C. . Geometrickým plánom č. 244-0822-013-90 zo dňa 31.8.1990 došlo k rozdeleniu parcely č. 450 o výmere 1.644 m² a parcely č. 451 –zastavaná plocha o výmere 750 m² a k zameraniu garáže. Kúpnu zmluvou zo dňa 31.10.1990 registrovanou Štátnym notárstvom v Trenčíne dňa 29.12.1990 pod č. M. XXXX/XX E. A. a jeho manželka F. A. ako predávajúci predali žalobcovi 1/ a pôvodnej žalobkyni 2/ a žalovaným 1/ a 2/ ako kupujúcim parc.č. 450 v k.ú. C., ktorá sa na základe geometrického plánu rozdelila na parc.č. 450/1 – lúka o výmere 500 m², parc.č. 450/2 -lúka o výmere 600 m², parc.č. 450/3- lúka o výmere 520 m² tak, že parc.č. 450/1 sa stala spoluvlastníctvom žalobcu 1/ a pôvodnej žalobkyne 2/ a parc.č. 450/2 a 450/3 sa stala spoluvlastníctvom žalovaných 1/ a 2/. V čase darovania nehnuteľností E. A. s manželkou bola už na parc.č. 451 ako aj susediacej parc.č. 450 v k.ú. C. postavená žumpa k rodinnému domu súp.č. XXX patriaceho žalobcom 1/ a pôvodnej žalobkyni 2/ a rodinný dom súp.č. XXX bol taktiež postavený na pôvodnej parc. č.451. Prístup k tejto žumpe za účelom jej vyčistenia a vývozu fekálií bol vždy uskutočňovaný fekálnym vozidlom z cesty vedúcej na parc.č. 450. Všetci účastníci vedeli, že iný prístup fekálneho vozidla k žumpe neexistuje a ani nie je možný a všetci účastníci zmluvy tento spôsob vývozu fekálií žalobcom 1/ a pôvodnou žalobkyňou 2/ v plnom rozsahu akceptovali. E. A. s manželkou si mienili na pôvodnej parc.č. 450 postaviť rodinný dom, k čomu nedošlo a preto sa žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/, žalovaný 1/ a E. A. dohodli tak že nehnuteľnosť pôvodne parc.č. 450 v k.ú. C. sa v časti prevedie do vlastníctva žalovaných 1/ a 2/ za účelom výstavby ich rodinného domu a v časti sa prevedie naspäť do vlastníctva žalobcov tak, že bude zachované pôvodné rozdelenie parcely v teréne akým sa vždy riadili a rešpektovali. Tento stav zodpovedá geometrickému plánu č. 762-38-70 zo dňa 29.7.1970 (v tomto pláne mala parcela č. 450 pôvodné číslo 386). Aj napriek tomu, že prevod mal byť uskutočnený formou darovacej zmluvy, bol prevod uskutočnený na návrh žalovaných 1/ a 2/ formou uzavretia kúpnej zmluvy zo dňa 31.10.1990, zaregistrovanej Štátnym notárstvom v Trenčíne dňa 29.12.1990. Geometrický plán č. 244-0822-013-90 zo dňa 31.8.1990, ktorým došlo k rozdeleniu parcely č. 450 a 451 v k.ú. C. a k zameraniu garáže dali pre potreby zmluvy vyhotoviť žalovaní 1/ a 2/. V dôsledku zamerania garáže došlo k vytvoreniu parc.č. 451/2 o výmere 32 m². Táto výmera bola vytvorená odčlenením 24 m² z parcely č. 450 a odčlenením 8 m² z parc.č. 451. Z pôvodnej parc.č. 450 o výmere 1.644 m² došlo k odčleneniu 24 m² a zostatok tejto parcely mal výmeru 1.620 m². Výmera 1.620 m² bola rozdelená na parc.č. 450/1 o výmere 500 m², parc. č. 450/2 o výmere 600 m² a parc.č. 450/3 o výmere 520 m². Žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ nemali dôvod pochybovať o čestnosti žalovaných 1/ a 2/ v tom smere, že do BSM žalobcov sa vráti časť pôvodnej parc.č. 450 tak, aby žalobcovia mali reálnu a neobmedzenú možnosť zabezpečiť vývoz fekálií z ich žumpy a nemali dôvod preverovať všetky skutočnosti uvedené v kúpnej zmluve. Žalobcovia trvali na pôvodnom rozdelení parc.č. 450 v teréne podľa GP č. 762-38-70 zo dňa 29.7.1970 a keď sa domáhali predloženia GP č. 244-0822-013-90 zo dňa 31.8.1990 od žalovaných, títo uviedli, že to nepotrebujú, lebo všetko je tak, ako sa dohodli. Problémy vo vzťahoch nastali pred 4-5 rokmi pred podaním žaloby a tieto vyvrcholili do situácie, kedy žalovaní 1/ a 2/ znemožnili a doposiaľ znemožňujú prístup fekálneho vozidla k žumpe žalobcovi 1/ a pôvodnej žalobkyni 2/. Situácia sa skomplikovala od obdobia, kedy žalovaní 1/ a 2/ požiadali o vybudovanie oplotenia parc.č. 450/2 v hranici s parc. 450/1, teda v časti terénu, v ktorej má fekálne vozidlo jediný príjazd k žumpe a jediný výjazd od žumpy. Žalovaní 1/ a 2/ vyjadrili svoj názor, že oplotenie svojho pozemku vybudujú na hranici nehnuteľností a vôbec nemienia plot posunúť tak, aby mohli žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ riešiť príjazd fekálneho vozidla. Situácia sa nevyriešila ani v rámci konania o stavebnom povolení na oplotenie pozemku žalovaných 1/ a 2/. Žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ ako vlastníci pôvodnej parcely č. 450 v k.ú. C. mali bezproblémový prístup k žumpe a za účelom vývozu fekálií od roku 1991 do 2005, teda v období 15 rokov. Žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ boli dobromyseľní až do roku 2005, že čistenie žumpy fekálnym vozidlom, vjazdom a výjazdom tohto vozidla vykonávajú na časti svojho pozemku parc. č. 450/1 v k.ú. C.. V dôsledku skutočností, že vlastníkom pozemku parc.č. 450/2 sú aj v tej časti, ktorá je potrebná pre vjazd a výjazd fekálneho vozidla žalovaní 1/ a 2/ každý v 1/2-ici, majú žalobcovia 1/ a 2/ naliehavý právny záujem na určení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu prechodu a prejazdu cez časť pozemku žalovaných 1/ a 2/ podľa § 80 písm.c/ O.s.p., nakoľko bez tohto určenia je ohrozený výkon ich vlastníckeho práva k príslušenstvu rodinného domu k žumpe a výkon tohto práva nemajú možnosť riešiť iným spôsobom. Vzhľadom na správanie žalovaných a ich odmietavý postoj k riešeniu situácie je potrebné určiť podľa § 46 ods.1,2 a § 47 ods.2 prvá veta Obč. zákonníka účinného do 1.1.1992 a § 151n ods.1, 2 a § 151o ods.1 druhá veta a § 134 ods.1 Obč. zákonníka, že právo zodpovedajúce ich vecnému bremenu existuje a je potrebné ho zapísať do katastra nehnuteľností. Žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ nadobudli právo zodpovedajúce vecnému bremenu

vydržaním a to v rozsahu, v akom ho od roku 1991 nerušené vykonávali, pričom tento rozsah žiadnym spôsobom neobmedzuje žalovaných 1/ a 2/. Svoj nárok preukazovali darovacou zmluvou, kúpnu zmluvou, geometrickými plánmi z roku 1970 a 1990, kópiou z katastrálnej mapy, výpismi z LV č. XXX, XXXX, XXX F. XX v k.ú. C. , výzvou o uvoľnenie prístupu k žumpke zo 17.6.2009 a navrhli vykonať dôkazy výsluchom účastníkov konania , vypočuť svedka E. A. a N. O. Obce C., pripojiť spis ŠN v Trenčíne sp.zn. M. XXXX/XX, vyžiadať spis G. C. sp.zn. B./XXXX-XXX/Šb, vykonať obhliadku a vyhotoviť v rámci konania pred súdom geometrický plán na zameranie vecného bremena.

2. Žalovaní 1/ a 2/ žiadali žalobu zamietnuť. Potvrdili, že kúpili zmluvou zo dňa 31.10.1990 (registrovanou štátnym notárstvom dňa 29.10.1990) od E. A. a vtedajšej manželky F. A. pozemky parc. č. 450/2 -lúka o výmere 600 m² a parc.č. 450/3 o výmere 520 m² v k.ú. C., ktoré vznikli z pôvodnej EN parcely č. 450 geometrickým plánom č. 244-0822-019-90 zo dňa 31.8.1990. Nie je však pravda, že sa uvedenou zmluvou zriadilo aj vecné bremeno v podobe práva prechodu a prejazdu fekálnym vozidlom po parc.č. 450/2 alebo že by toto právo bolo zriadené predtým a nie je pravda, že by sa žalobcovia s obsahom tejto kúpnej zmluvy neoboznámili a o rozdelení pozemkov podľa tejto zmluvy nevedeli. Predmetná kúpna zmluva je úplne jednoduchým a jednoznačným právnym úkonom, v ktorého úvode sa celkom jasne a zrozumiteľne konštatuje, že „ účastníci tejto zmluvy uznávame za správny geometrický plán č. 244-0822-013-90 zo dňa 31.8.1990 Strediska geodézie Trenčín, ktorým sa EN parcela č. 450 k.ú. C. rozdeľuje na EN parc.č. 450/1 -lúka o výmere 500m², EN parc.č. 450/2- lúka o výmere 600 m² a EN parc.č. 450/3-lúka o výmere 520 m². Na základe tohto je zrejme, že tvrdenie žalobcov o tom, že o geometrickom pláne rozdeľujúcom EN parc.č. 450 nemali vedomosť a nevedeli o skutočnom reálnom rozdelení parciel je preukázateľne nepravdivé a čisto účelové. Z obsahu tejto zmluvy je zrejme, že jej predmetom nebolo zriadenie žiadneho vecného bremena a ani náznakom sa v nej nespomína žiadne oprávnenie niektorého účastníka na právo prechodu a prejazdu po niektorej z novovzniknutých parciel, či povinnosť iného účastníka právo prechodu alebo prejazdu trpieť, čo i len ako povinnosť obliagačná alebo len morálna. Keďže predmetom tejto zmluvy boli parcely 450/1, 450/2 a 450/3, nič nebránilo účastníkom zmluvy do nej zapracovať oprávnenie žalobcov alebo povinnosť žalovaných do tejto zmluvy, hoci len ako prehlásenie účastníkov v zmluve. Žalovaní uviedli, že o požiadavke žalobcov na zriadenie prístupu cez parcelu 450/2 nič nevedeli a o takomto záväzku v prospech žalobcov ani nemali vedomosť. Dokonca ani z rokovania o uzavretí kúpnej zmluvy zo dňa 31.10.1990 ani pri meraní rozdeľovania parcely č. 450 na nové parcely, ktorého bol žalobca 1/ osobne prítomný, takáto požiadavka žalobcu 1/ nevystala. Preto súčasné tvrdenie žalobcov o existencii ich oprávnenia sú účelové a nezakladajú sa na pravde. Žalovaní 1/ a 2/ riadne kúpili pozemky parc.č. 450/2 a 450/3 právne čisté a nezaťažené pre účely stavby ich rodinného domu a odmietajú tvrdenia o tom, že by ich pozemok parc.č 450/2 bol zaťažený akýmkoľvek právom tretej osoby. Žalovaní poukázali na to, že nie je pravdou ani tvrdenie žalobcov o tom, že by od roku 1991 do roku 2005 využívali na príjazd k svojej žumpke ich pozemok parc.č. 450/2. Pokiaľ žalobcovia skutočne vyvážali svoju žumpku, čo podľa vedomostí žalovaných robili zriedka, tak výlučne len cez pozemok parc.č. 450/1. Žalobcovia nevyužívali ani časť ich pozemku parc.č. 450/2 na prístup k svojej žumpke a ich súčasná požiadavka ani nemá reálny základ vo faktickom užívaní. Žalovaní pripojili fotodokumentáciu preukazujúcu skutočnosť, že žalobcovia majú jednoznačne prístup na svoj pozemok parc.č. 450/1 k rodinnému domu súp.č. XXX a k žumpke priamo z prístupovej cesty bez toho, aby museli využívať ich pozemok parc.č. 450/2 a aby ich svojím prístupom museli úplne bezprecedentne obmedzovať, K tomuto vyjadreniu priložená fotografia č.1 dokumentuje príjazdovú cestu k rodinnému domu žalobcov a fotografie č. 2 a 3 dokumentujú dvor žalobcov. Z fotografií č. 1-3 je evidentné, že nič nebráni žalobcom na prístupe fekálneho vozidla pred ich dom až k žumpke. V roku 2004 postavili žalobcovia zrejme bez stavebného povolenia a prebehnutia riadneho stavebného konania na parc.č. 450/1 novú dvojgaráž pre poľnohospodárske stoje, ktorá je zdokumentovaná na fotografii č. 4 a 5. Na fotografii č.4 je zároveň vľavo vidieť dom žalovaných. Na fotografii č.5 je zároveň vidieť za novou dvojgarážou postavenú pôvodnú garáž zameranú v roku 1990, pôvodne postavenú v časti na parc.č. 450/1 a z časti na parc.č. 451/2 vo vlastníctve žalobcov. Smetná nádoba, zachytená na fotografiách č. 4 a 5 stojí na hranici ich pozemku pri železnom stĺpiku, ktorý stojí v rohu hranice pozemku žalovaných parc.č. 450/2 a pri parcele č. 450/1. Na fotografii č. 6 je potom zachytené parkovanie mot. vozidla Fiat Ducato na pozemku žalobcov 450/1. Na fotografii č.7 je zachytený priestor za dvojgarážou, medzi dvojgarážou a pôvodnou garážou zameranou v roku 1990. Z fotografií č. 4-7 je úplne zrejme, že žalobcovia majú dostatok priestoru na príjazd a výjazd fekálneho vozidla k svojej žumpke, ak by chceli použiť aj tento zadný vstup na svoj pozemok parc.č. 450/1 a to priamo z príjazdovej cesty. Z predloženej fotodokumentácie tak plynie, že žalobcovia nie sú žiadnym spôsobom obmedzení v užívaní svojho rodinného domu a žumpy ako to účelovo tvrdia v žalobe a nie sú vôbec odkázaní na prechod a prejazd cez pozemok žalovaných parc.č. 450/2. Ako je zrejme,

žalobcovia majú prístup k domu a žumpe ako spredu, popred dom, tak aj zozadu okolo dvojgaráže. Ak sú žalobcovia 1/ a 2/ v prístupe k žumpe obmedzení, tak len svojou vlastnou činnosťou, či už stavebnou alebo poľnohospodárskou. Takéto skutočnosti však za žiadnych okolností nemôžu viesť k zriadeniu vecného bremena alebo výkonu práva na úkor iného vlastníka. Keďže žalovaní 1/ a 2/ nemali pri kúpe pozemkov parc.č. 450/2 a 450/3 žiadnu vedomosť o existencii oprávnenia žalobcov prechádzať po ich pozemku parc.č. 450/2 fekálnym vozidlom a dokonca ani žalobcovia ich pozemok na prístup k žumpe doposiaľ ani nevyužívali, považujú žalovaní túto žalobu za šikanóznou, ktorá nemá za cieľ reálne odstrániť akútny problém žalobcov, ale len poškodiť žalovaných. Žalovaní doposiaľ neboli svedkami toho, že by žalobcovia na čistenie svojej žumpy používali ich pozemok parc.č. 450/2 a ich tvrdenia mali za účelové a nepravdivé. Žalobcovia majú na svojom pozemku parc.č. 450/1 dostatok priestoru a možností, ako vyčistiť svoju žumpu a preto aj z tohto pohľadu považujú žalovaní žalobu za spôsob, ako si na ich úkor zabezpečiť väčšiu plochu pozemku pre svoje stavebné a poľnohospodárske aktivity. Je však absurdné, aby boli žalovaní pri využití ich pozemkov obmedzení z dôvodu, aby sa nemuseli vo využívaní svojho pozemku obmedzovať žalobcovia. Na margo celej veci žalovaní uvádzajú, že je zrejmé, že pokiaľ by žalobca 1/ nepostavil dvojgaráž spôsobom, akým ju postavil a nezasadil kríky tak, ako ich zasadil, mohol mať prístup do svojej žumpy ďaleko pohodlnejší. Je to však problém žalobcov, ako si zabezpečia prístup k svojmu domu a k žumpe. Na druhej strane, že žalobcovia nechcú chodiť fekálnym vozidlom po svojom dvore a popred svoj dom im nemôže zakladať oprávnenie chodiť týmto vozidlom po pozemku žalovaných a popred ich dom. Žalobcovia nikdy nemohli vydržať právo zodpovedajúce vecnému bremenu, nakoľko toto právo fakticky nevykonávali, žalovaní im ho nikdy nezriadili, toto právo nikdy netrpeli a s jeho zriadením nikdy ani nesúhlasili. Ako dôkazy predložili kúpnu zmluvu zo dňa 31.10.1990, vytyčovací náčrt, z roku 2008, GP z roku 1990, kópiu z katastrálnej mapy, fotodokumentáciu č. 1-7, navrhli vykonať výsluch účastníkov.

3. Počas konania, dňa XX.XX.XXXX zomrela žalobkyňa 2/ ako podielová spoluvlastníčka v podiele 1 k parc.č. 450/1 na LV č. XXX v k.ú. C. a bola bezpodielovým spoluvlastníkom domu súp.č. XXX na parc.č. 451/1 na LV č. XX v k.ú. C..

4. Dedičské konanie po neb. žalobkyni 2/ A. A., M. B., nar. XX.X.XXXX sa právoplatne skončilo dňa 24.4.2023, čo do vyporiadania dedičstva (výrok IV.) uznesením Okresného súdu Trenčín č.k.12D/1033/2016 -67 zo dňa 11.3.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k.6CoD/7/2022-94 zo dňa 23.2.2023. Dedičom majetku zapísaného na LV č. XXX v k.ú. C. ako C-KN parc.č. 450/1- trvalý trávnatý porast o výmere 500 m2 v 1 ici sa stal žalobca 1/. Dedičmi domu súp.č. XXX postaveného na parc.č. 451/1 –zast.pl. a nádvoría a C-KN parc.č. 451/1 o výmere 742 m2 v 1-ici zapísaného na LV č. XX v k.ú. C. sa stali : B. A., nar. XX.X.XXXX, občianka SR, bytom C. XXX v podiele 1/10 na podiel poručiťky , E. A., nar. XX.X.XXXX, občian SR, bytom C. XXX v podiele 1/10 na podiel poručiťky, F. G., nar. XX.X.XXXX, občianka SR, bytom H. D., B. D. C. XX/X v podiele 2/10 na podiel poručiťky, A. I. C., nar. X.X.XXXX, bytom J.- K., B. XXX/X v podiele 2/10 na podiel poručiťky a A. A., nar. X.X.XXXX, občian SR, bytom C. XXX v podiele 2/10 na podiel poručiťky.

5. Tunajší súd uznesením č.k. 14C/256/2011 – 357 zo dňa 17. 5. 2023 v konaní ako s dedičmi na strane pôvodnej žalobkyne 2/ pokračoval ako so žalobcami: 2/ B. A., nar. XX.X.XXXX, občianka SR, bytom C. XXX, 3/ E. A., nar. XX.X.XXXX, občian SR, bytom C. XXX, 4/ F. G., nar. XX.X.XXXX, občianka SR, bytom H. D., B. D. C. XX/X, 5/ A. I. C., nar. X.X.XXXX, bytom J.- K., B. XXX/X s výnimkou A. A. ml., ktorý už v konaní vystupuje v procesnom postavení žalovaného 1/ a A. A. st., ktorý v konaní už vystupuje ako žalobca 1/ .

6. Žalobcovia 2/ až 5/ (dedičia po pôvodnej žalobkyni 2/ A. A.) vzali po svojom vstupe do konania žalobu späť, s čím žalovaní 1/ a 2/ súhlasili. Okresný súd Trenčín uznesením č.k. 14C/256/2011 – 371 zo dňa 12.7.2023 konanie vo vzťahu k žalobcom 2/ až 5/ zastavil. Na odvolanie žalobcu 1/ Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 17Co/80/2023 – 389 zo dňa 29. septembra 2023 toto uznesenie zrušil s odôvodnením, že v preskúmvanej veci na strane žalobcov ide o nerozlučné procesné spoločenstvo v zmysle ust. § 77 ods. 1 CSP. Preto na späťvzatie žaloby podľa § 77 ods. 2 CSP je potrebný súhlas všetkých, ktorí vystupujú na jednej strane. Keďže žalobca 1/ so späťvzatím žaloby žalobcami 2/ až 5/ nesúhlasil, súd prvej inštancie preto postupoval nesprávne, keď konanie v časti "proti žalobcom 2/ až 5/" (správne o žalobe žalobcov 2/ až 5/ - pozn. odvolacieho súdu), zastavil. Odvolací súd nariadil súdu I. inštancie rozhodnúť o neprípustení späťvzatia žaloby žalobcami 2/ až 5/ a pokračovať v konaní, čo súd I. inštancie v súlade s jeho právnym názorom vykonal (vo výroku rozsudku č. II vo veci samej) tak, že späťvzatie žaloby žalobcami 2/ až 5/ neprípustil a v konaní pokračoval so žalobcami 1/ až 5/.

7. Žalobca 1/ sa na pojednávaní dňa 7.2.2024 domáhal prerušenia tohto konania až do právoplatnosti skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp.zn. 27C/10/2024 o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemkom C-KN parc.č. 451/, 451/3 a 453 ako aj rodinného domu súp.č.

XXX v K.. Uviedol, že v tomto spore žiada zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo tak, že sa žalobca 1/ stane výlučným vlastníkom nehnuteľností a ostatným podielovým spoluvlastníkom poskytne finančnú náhradu spolu sumu 40.000€. Návrh odôvodnil zmenou okruhu podielových spoluvlastníkov po dedičskom konaní po úmrtí žalobkyne 2/ a kolíziou záujmov (žalovaný 1/ sa stal jedným z podielových podielovým spoluvlastníkom domu súp.č. XXX). Žalovaní 1/ a 2/ takýto návrh označili za obštrukčný, s tým, že zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa netýka parcely žalovaných, ku ktorej sa má v tomto spore zriadiť vecné bremeno.

8. Podľa § 164 CSP ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

9. Súd návrh na prerušenie tohto konania do právoplatnosti skončenia sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k domu súp.č. XXX v k.ú. C. s pozemkami parc.č. 451/1, 451/3 a 453 vedeného pod sp.zn. 27C/10/2024 zamietol, pretože v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa nerieši žiadna právna otázka, ktorá má význam pre výsledok tohto sporu. O zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodol spolu s rozhodnutím vo veci samej (§ 162 ods.3 CSP). Okruh podielových spoluvlastníkov nepredstavuje žiaden problém, pretože túto procesnú otázku už vyriešil v prejednávanej veci uznesením č.k. 17Co/80/2023-389 zo dňa 29.9.2023 odvolací súd (v bode 23-25 odôvodnenia) poukazom na ust. § 77 ods.1,2 CSP, s tým, že účastníkmi konania o zriadenie vecného bremena in rem spojeného s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti musia byť všetci spoluvlastníci dotknutej nehnuteľnosti, ktorých okruh je daný zápisom na liste vlastníctva (bod 24 odôvodnenia) a všetci títo spoluvlastníci v tomto konaní aj vystupujú.

10. Súd vykonal dokazovanie výsluchom pôvodných žalobcov 1/ a 2/ ako aj žalovaných 1/ a 2/, vypočul svedkov E. A., F. A., N. O., M. A., oboznámil písomné vyjadrenie žalovaných 1/ a 2/ k žalobe s fotodokumentáciou, darovaciu zmluvu, kúpnu zmluvu, geometrické plány z roku 1970 a 1990, kópiu z katastrálnej mapy, výpisy z LV č. XXX, XXXX, XXX F. XX v k.ú. C., výzvu o uvoľnenie prístupu k žumpe zo 17.6.2009, vykonal znalecké dokazovanie znaleckým posudkami č. 2/2013 znalca Ing. Ivana Špačka, vyjadrením žalovaných 1/ a 2/ k tomuto posudku, znaleckým posudkom č. 2/2015 znalca Ing. Ivana Teplana, vyjadrenia žalovaných 1/ a 2/ k tomuto posudku, znaleckým posudkom Ing. Vladimíra Hrivíka č. 6/2015 s písomným vyjadrením žalovaných 1/ a 2/ k tomuto posudku, znaleckým posudkom č. 106/2019 znalca Ing. Juraja Šinku s vyjadrením žalovaných 1/ a 2/ ako aj žalobcu 1/ k tomuto posudku, rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 18C/41/2017-40 zo dňa 15.10.2018 (o určení , že /tu/ žalovaný 1/ je dedičom po neb. A. A.) , uznesením tun. súdu 12D/1033/2016 o dedení po neb. A. A. v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6CoD/7/2022-94 zo dňa 23.2.2023, aktuálnymi výpismi z LV č. XXX, XXX F. XX v k.ú. C., vyjadrením žalobcov 2/ až 5/ k žalobe, potvrdením o poskytovaní služieb k vývozu odpadových žumpových vôd od Poľnohospodárskeho družstva Krásin z 5.2.2024.

11. Takto mal súd preukázať, že na LV č. XXX pre k.ú. C. je výlučným vlastníkom parc.č. 450/1 - trvalý trávnatý porast o výmere 500 m² zapísaný žalobca 1/. Ako spoluvlastníci rodinného domu súp.č. XXX, postaveného na parc.č. 451/1 a pozemku parc.č. 451/1, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 742m², na ktorom sa nachádza predmetná žumpa, sú v liste vlastníctva č. XX pre k.ú. C. zapísaní žalobca 1/ v podiele 6/10, žalobkyňa 2/ v podiele 1/20, žalobca 3/ v podiele 1/20, žalobkyňa 4/ v podiele 1/10, žalobkyňa 5/ v podiele 1/10 a žalovaný 1/ v podiele 1/10. Ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam u žalobcov 2/-5/ a žalovaného 1/ je uvedené uznesenie sp.zn. 12D/1033/2016 z 11.03.2020 v spojení s uznesením KS TN 6CoD/7/2022 z 23.02.2023 (dedičské rozhodnutie po zomr. pôvodnej žalobkyne 2/). Z LV č. XXX v k.ú. C. vyplýva, že pozemok C-KN parc.č. 450/2 o výmere 526 m² – trvalé trávnaté porasty je v podielovom spoluvlastníctve žalovaných 1/ a 2/ a to bez akýchkoľvek tiarch.

12. Darovacou zmluvou zo dňa 6.3.1986 darovia –žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ darovali E. A. s manželkou F. A. každému v podiele 1 pozemok EN parc.č. 450-lúka o výmere 1.644m², zapísanú na LV č. XXX v k.ú. C. a to bez tiarch. Kúpnu zmluvou zo dňa 31.10.1990 registrovanou Štátnym notárstvom v Trenčíne dňa 29.12.1990 pod č. M. XXXX/XX E. A. a jeho manželka F. A. ako predávajúci predali žalobcovi 1/ a pôvodnej žalobkyne 2/ a žalovaným 1/ a 2/ ako kupujúcim parc.č. 450 v k.ú. C., ktorá sa na základe geometrického plánu rozdelila na parc.č. 450/1 – lúka o výmere 500 m², parc.č. 450/2 -lúka o výmere 600 m², parc.č. 450/3- lúka o výmere 520 m² tak, že parc.č. 450/1 sa stala spoluvlastníctvom žalobcu 1/ a pôvodnej žalobkyne 2/ a parc.č. 450/2 a 450/3 sa stala spoluvlastníctvom žalovaných 1/ a 2/. V bode I. kúpnej zmluvy účastníci uviedli, že „uznávajú za správny geometrický plánom č. 244-0822-013-90 zo dňa 31.8.1990“, ktorým sa parcela č. 450 o výmere 1.644 m² rozdelila na parcelu č. 451 – lúka o výmere 500 m², parcelu č. 450/2 –lúka o výmere 600m² a parcela č. 450/3 – lúka o výmere 520m². V tejto kúpnej zmluve nebolo dohodnuté žiadne vecné bremeno. Z geometrického

plánu č. 244-0822-013-90 zo dňa 31.8.1990 vyplýva, že hranice pozemkov boli v prírode označené železnými trubkami.

13. V čase darovania nehnuteľností E. A. s manželkou bola už na parc.č. 451 ako aj susediacej parc.č. 450 v k.ú. C. postavená žumpa k rodinnému domu súp.č. XXX patriaceho žalobcom 1/ a pôvodnej žalobkyni 2/ a rodinný dom súp.č. XXX bol taktiež postavený na pôvodnej parc. č.451.

14. Žalobca 1/ vo svojej výpovedi uviedol, že spolu s manželkou v roku 1986 darovali staršiemu synovi parcelu na stavbu domu a nakoniec syn kúpil iný dom a kúpnu zmluvou previedol darované parcely rozdelené na 3 časti na žalovaných 1/ a 2/ a zčasti aj na žalobcov a on mal za to, že toto bolo rozdelené podľa geometrického plánu z roku 1970. Celých 18 rokov to fungovalo a v roku 2008 žalovaní zavolali geodeta, dali zamerať parcely v teréne a postavili železný stĺp, ktorý posunuli do jeho parcely o 2m, čím mu znemožnili prístup k žumpe. Spredu sa k nej nedá dostať fekálnym vozidlom, pretože to je len navožená hlina a vždy sa žumpa vyvážala zozadu. Žalobca uviedol, že vecné bremeno mu patrí z toho dôvodu, že sa takto žumpa vyvážala odjakživa a tvrdil, že medzi žalovanými a ako aj so žalobcami 1/ a 2/ a pôvodnými vlastníkami E. A. s manželkou existovala ústna dohoda o tom, kadial' sa bude chodiť s fekálnym vozidlom. Žalobca 1/ tvrdil, že v roku 1990 nedošlo k zameraniu parciel v teréne a ani ich označeniu kolíkmi a preto by súd mal vyriešiť ako predbežnú otázku, či nenadobudli žalobcovia 1/ a 2/ vlastnícke právo k predmetnej časti parcely, ktorú užívali vydržaním, s poukazom na neexistujúci geometrický plán z roku 1990, ktorý nebol úradne overený v súlade s platnými právnymi predpismi, v opačnom prípade žiadal zriadiť vecné bremeno podľa § 151o ods.3 Obč. zákonníka.

15. Pôvodná žalobkyňa 2/ tvrdila, že využívali na vývoz žumpy (vetrieskou) zadnú časť cesty a nie tú popred ich dom a takto boli dohodnutí aj so synom E., ktorému to nevadilo a takáto istá dohoda existovala aj v ústnej forme so žalovanými 1/ a 2/. Žiaden geometrický plán v čase podpisu kúpnej zmluvy ona nevidela a nemala vedomosť, či v teréne boli vytýčené hranice a nevidela žiadne trubky. Problémy s vývozom fekálií sa začali cca v roku 2009 a ona mala za to, že chodia po svojom pozemku s tým, že po predelení pozemkov sa pri vývoze žumpy mala rešpektovať dohoda so synom E..

16. Žalovaný 1/ uviedol, že kúpil pozemky od brata E. a všetko bolo tak, ako má byť. S ním nebola uzavretá žiadna dohoda o tom, že umožní vyvážať žumpu cez jeho pozemok a on v roku 1990 žiadny geometrický plán neobjednával; dal ho vyhotoviť žalobca 1/ s tým, že v roku 1990 boli zamerané pozemky a zatlčené kolíky do zeme, takže hranice boli dané. V roku 2008 geodeti znovu zamerali hranice a následne na radu geodeta žalovaný 1/ zabetónoval stĺp označujúcu hranicu pozemkov, pričom tento stĺp stál na mieste pôvodného kolíka z roku 1990, inak by ho žalobca 1/ vytrhol. Problémy sa začali, keď si žalobca 1/ postavil garáž a doniesol ďalšiu plechovú búdu, s čím žalovaný 1/ nesúhlasil a žalobcu 1/ nepustil na svoj pozemok. Nie je pravda, že žalobca 1/ nemôže vyvážať žumpu cez svoj dvor spredu, pretože žalobca tadiaľ chodí veľkým traktorom a využívala sa na vývoz žumpy aj cesta vzadu a fekálne vozidlo tam nemusí chodiť vôbec, lebo prístup sa dá riešiť aj dlhšou hadicou, resp. od žumpy odvieť trubky priamo na hlavnú cestu. Žalovaný 1/ poprel, že by za posledných 18 rokov žalobca 1/ vyvážal žumpu cez ich pozemok, chodilo sa zozadu poza dvoj-garáž cez pozemok žalobcov 1/ a 2/ a fekálne vozidlo chodí okolo ich smetného koša smerom nahor. Žalobca 1/ si to predstavoval tak, že si postaví plechovú búdu na jeho pozemku a cez pozemok žalovaných 1/ a 2/ si vybuduje cestu, s čím žalovaný 1/ nesúhlasí.

17. Žalovaná 2/ uviedla, že geometrický plán z roku 1990 dal vyhotoviť žalobca 1/, ktorému sa oni podriaďovali a žumpu vyvážal tak spredu ako aj zozadu okolo vlastnej dvoj-garáže. V roku 1993 si vyasfaltoval dvor a začal vyvážať žumpu z druhej strany, aby si nezafúľal svoj dvor. Neskôr v roku 2004 postavil dvoj-garáž a v súčasnosti chodí vyvážať žumpu okolo dvoj-garáže po svojom pozemku smerom hore a chcel by chodiť okolo smetného koša popred ich dom, s čím oni nesúhlasia, pretože má prístup k žumpe odinakiaľ. V roku 2008 dávali zamerať a vytýčiť hranice, keď chceli pozemok oplotiť a vtedy chcel žalobca 1/ spliť karbobrúskou stĺpik označujúci hranicu a tento je presne na tom mieste, kam ho umiestnili geodeti v roku 1990. Oni majú s tým problém, aby sa im zmenšil pozemok, pretože ich pozemok je malý, majú ležiaceho dospelého syna, ktorého treba na rukách nosiť do auta a keď sa posunú niekam inam, nedostanú sa nikam oni. Žalobcovia 1/ a 2/ majú miesta dosť, majú sa kde otočiť a to, že si zapratali vlastný pozemok dvoj-garážou, kvôli ktorej sa fekálne vozidlo nemôže otočiť nie je dôvod, aby im žalovaní niečo postili.

18. Svedok E. A. vo svojej výpovedi uviedol že pozemky, o ktorých je tento spor dostal do daru od svojho otca na základe geometrického plánu z roku 1970 a potom ich kúpnu zmluvou previedol z časti na brata a rodičov. Nemal vedomosť o tom, kto v roku 1990 dával robiť nový geometrický plán ani či boli v roku 1990 do zeme zatlčené kolíky. Žumpa sa vyvážala zozadu a chodilo sa poza strom aj v čase, keď už bol dom žalovaných postavený. On nemal s rodičmi žiadnu dohodu o vyvážaní žumpy, pretože

sa to takto vyvážalo odjakživa. Počas obdobia, keď vlastnil darované parcely žalobca 1/ po darovaných nehnuteľnostiach chodil, kade chcel.

19. Svedkyňa F. A. uviedla, že kúpnu zmluvu v roku 1990 podpísala a nepamätala sa, či boli pozemky zamerané v teréne ani či videla geometrický plán, ani ako a kedy sa vyvážal odpad, pretože tam nikdy nechodila. Len podpísala zmluvu a o iné sa nestarala.

20. Svedok N. O. -starosta Obce C. uviedol, že so žalobcom 1/ a pôvodnou žalobkyňou 2/ ako aj žalovanými prišiel do kontaktu len preto, že žalovaní si dali na obec žiadosť o vybudovanie oplotenia, s ktorým nesúhlasil žalobca 1/ a ktorý spochybňoval vytyčenú hranicu a tvrdil, že táto mala byť posunutá o 2m. Nakoniec k zameraniu nedošlo a pamätá si, že tam bol železný stĺp (zobrazený na fotografii č.l.58 spisu) a plot nakoniec pre problémy s hranicou nebol postavený. Žalobca 1/ uznával za správny len geometrický plán z roku 1970 a žalovaní to chceli zamerať o 2m, podľa geom. plánu z roku 1990 a v roku 2008 sa po vytyčení hraníc zabetónovali 3 železné kolíky. Svedok mal vedomosť o tom, že fekálnske auto vyvážalo žumpu žalobcov okolo dvoj-garáže (fotografia na č.l. 58 spisu).

21. Svedok M. A. uviedol že pracuje ako vodič fekálneho vozidla a vyváža žumpu pre celú dedinu, vrátane žalobcov vozidlom značky VS3 asi 12 rokov a vždy chodil okolo dvoj-garáže až ku žumpe a pri cúvaní mu vadí zabetónovaný stĺpik (fotografia na čl. 58) Z prednej časti domu žumpu nevyvážal nikdy a má obavy, že pokiaľ bude vyradené z prevádzky vozidlo, ktoré používa a dostane nové väčšie vozidlo; pokiaľ by šiel z prednej časti domu, naložené auto by sa mohlo zosunúť.

22. Podľa § 137 písm.c/ CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

23. Podľa § 135b ods.1 Občianskeho zákonníka (účinného do 31.3.1991) vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci a toho, komu patrí právo osobného užívania pozemku, v prospech niekoho iného tak, že sú povinní niečo trpieť, niečo konať alebo niečoho sa zdržať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo s osobným užívaním určitého pozemku, alebo patria určitej osobe.

24. Podľa § 135c ods.1 Občianskeho zákonníka (účinného do 31.3.1991) vecné bremená vznikajú zo zákona, rozhodnutím oprávneného orgánu, písomnou zmluvou a na základe závetu; právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť aj výkonom práva (§ 135a). Na účinnosť zmluvy, z ktorej sa nadobúdajú práva zodpovedajúce vecným bremenám, je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom.

25. Podľa § 135c ods. 2 Občianskeho zákonníka (účinného do 31.3.1991) zmluvou môže zriadiť vecné bremeno vlastník nehnuteľnosti, ten, komu patrí právo osobného užívania pozemku a socialistická organizácia, ktorá má právo užívania podľa osobitných predpisov. Ten, komu patrí právo osobného užívania pozemku, môže vecné bremeno zriadiť len so súhlasom vlastníka pozemku.

26. Podľa § 135a ods.1 Občianskeho zákonníka (účinného do 31.3.1991) vlastníkom veci, ktorá môže byť predmetom osobného vlastníctva, sa stane občan, ktorý má nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) huteľnú vec tri roky a nehnuteľnú vec desať rokov. Obdobne, pokiaľ nie je ustanovené inak, nadobudne občan aj právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 132a ods. 2).

27. Podľa § 132a Občianskeho zákonníka (účinného do 31.3.1991) kto s vecou zaobchádza ako so svojou a so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný, že mu vec patrí, má - pokiaľ nie je ustanovené inak - obdobné práva na ochranu, ako má vlastník (ods.1). To platí obdobne aj o tom, kto vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu pre seba a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že má k veci právo (ods.2).

28. Podľa § 151n Občianskeho zákonníka vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe (ods.1). Vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa (ods.2).

29. Podľa § 151o ods.1 veta druhá Občianskeho zákonníka právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

30. Podľa § 134 ods.1 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o huteľnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

31. Podľa § 151o ods.3 Občianskeho zákonníka ak nie je vlastník stavby zároveň vlastníkom príslušného pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak, súd môže na návrh vlastníka stavby zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby spočívajúce v práve cesty cez príslušný pozemok.

32. Predmetom konania je žaloba o zriadenie bezodplatného vecného bremena na pozemku parc.č. 450/2 vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/, zapísanom na LV č. XXX v k.ú. C. spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu v prospech žalobcov fekálnym vozidlom na pozemok parc. č. 450/1, zapísaný na LV č. XXX v k. ú. C., k žumpe pre odkanalizovanie rodinného domu súp. č. XXX, nachádzajúcej sa na pozemku parc. č. 451/1, zapísané na LV č. XX v k. ú. C., za účelom čistenia tejto žumpy v rozsahu určenom podľa geometrického plánu vyhotoveného v súdnom konaní.

33. V konaní nebolo sporné, že darovacou zmluvou zo dňa 6.3.1986 darcovia –žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ darovali E. A. s manželkou F. A. každému v podiele 1 pozemok EN parc.č. 450-lúku o výmere 1.644m², zapísanú na LV č. XXX v k.ú. C. a to bez tiarch. Kúpnu zmluvou zo dňa 31.10.1990 registrovanou Štátnym notárstvom v Trenčíne dňa 29.12.1990 pod č. M. XXXX/XX E. A. a jeho manželka F. A. ako predávajúci predali žalobcovi 1/ a pôvodnej žalobkyni 2/ a žalovaným 1/ a 2/ ako kupujúcim parc.č. 450 v k.ú. C., ktorá sa na základe geometrického plánu rozdelila na parc.č. 450/1 – lúka o výmere 500 m², parc.č. 450/2 -lúka o výmere 600 m², parc.č. 450/3- lúka o výmere 520 m² tak, že parc.č. 450/1 sa stala spoluvlastníctvom žalobcu 1/ a pôvodnej žalobkyne 2/ a parc.č. 450/2 a 450/3 sa stala spoluvlastníctvom žalovaných 1/ a 2/. V bode I. kúpnej zmluvy účastníci uviedli, že „uznávajú za správny geometrický plánom č. 244-0822-013-90 zo dňa 31.8.1990“, ktorým sa parcela č. 450 o výmere 1.644 m² rozdelila na parcelu č. 451 – lúka o výmere 500 m², parcelu č. 450/2 –lúka o výmere 600m² a parcela č. 450/3 –lúka o výmere 520m². V tejto kúpnej zmluve nebolo dohodnuté žiadne vecné bremeno. Z geometrického plánu č. 244-0822-013-90 zo dňa 31.8.1990 vyplýva, že hranice pozemkov boli v prírode označené železnými trúbkami.

34. Bolo preukázané, že v čase darovania nehnuteľností E. A. s manželkou bola už na parc.č. 451 ako aj susediacej parc.č. 450 v k.ú. C. postavená žumpa k rodinnému domu súp.č. XXX patriaceho žalobcom 1/ a pôvodnej žalobkyni 2/ a rodinný dom súp.č. XXX bol taktiež postavený na pôvodnej parc. č.451 a z výsluchu strán sa preukázalo, žumpa bola vyprázdňovaná zozadu, fekálnym vozidlom, ktoré prechádzalo zo začiatku okolo stromu a neskôr okolo postavenej dvoj-garáže žalobcov 1/ a 2/ až ku žumpe, cúvaním z hlavnej cesty, pričom železné trúbky označovali hranice novovytvorených pozemkov už v roku 1990, čo vyplýva priamo z GP č. 244-0822-013-90 (č.l. 13 spisu) . V roku 2008 sa žalovaní 1/ a 2/ rozhodli svoj pozemok oplotiť, zabetónovali stĺpik, označujúci vlastnícku hranicu k parc.č. 450/2, čím zabránili fekálnemu vozidlu vo vjazde na parc. č. 450/2, o čom svedčí výpoveď vodiča fekálneho vozidla M. A., že mu pri cúvaní vadil tento betónový stĺpik.

35. Vzhľadom na žalobcom 1/ vznesenú námietku vydržania časti parc.č. 450/2 a tvrdenia žalovaného 1/, že stĺpik označujúci hranicu medzi parc.č. 450/1 a 450/2 nie je na správnom mieste a vážne výhrady žalovaných k znaleckému posudku Ing. Ivana Špačka č. 2/2013, súd vykonal nové znalecké dokazovanie znalcom z odboru geodézie a kartografie znalcom Ing. Vladimírom Hrivíkom, ktorý v ZP č.6/2015 uviedol, že vykonal ohliadku na mieste samom za účelom zistenia, kde leží hranica medzi pozemkami C-KN parc.č. 450/1 o výmere 500m² zapísaná na LV č. XXX v k.ú. C. a C-KN parc.č. 450/2 p výmere 526m² v LV č. XXX v k.ú. C., pričom za základ zobral geometrický plán č. 244-0822-013 zo dňa 31.8.1990 a jeho záväznú meračskú geodetickú prílohu a tou bol záznam podrobného merania zmien č. 23. Túto predmetnú hranicu tvorí spojnica bodov 154-2 a 23-1; avšak bod 23-1 je posunutý 1,21m od hranice určenej pri obnove katastrálneho operátu smerom do cesty. Priebeh vlastníckych hraníc podľa GP z roku 1990 je platný, nakoľko bol technickým podkladom pre zápis právnej listiny o zápise vlastníckych práv do katastra. Stĺpik medzi týmito parcelami (pri nádobe na komunálny odpad), ktorý v súčasnosti označuje hranicu medzi týmito pozemkami nestojí na správnom mieste a teda neoznačuje hranicu podľa GP č. 244-0822-013-90 zo dňa 31.8.1990. Podľa číselného určenia, teda na podklade vypočítaných súradníc lomových bodov podľa GP z roku 1990 a príslušného záznamu podrobného merania zmien č. 23 by mal byť stĺp umiestnený v bode 23-1, aby túto hranicu označoval. Znalec v grafickej prílohe P5 vyznačil polohu stĺpa červeným krúžkom. Je vzdialený len 0,18m od bodu 154-1, ktorý je zadefinovaný vo vytyčovacom nákrese č. 154 ako lomový bod vlastníckej hranice medzi C-KN parcelami č. 450/1 a 450/2 a leží na pôvodnej mapovanej hranici určenej pri obnove katastrálneho operátu. Vzhľadom k dovoleným odchýlkam znalec konštatoval, že poloha stĺpu je identická s vytyčovaným bodom č. 154-1 podľa vytyčovacieho náčrtu č. 154. Vzhľadom na závery znalca je nepochybné, že predmetný stĺpik neoznačuje presnú hranicu, ale je posunutý je o 1,21m od hranice smerom do cesty-parcela 604/1, nie však na pozemok žalobcov a poloha stĺpu je identická vzhľadom na dovolené odchýlky s vytyčovacím bodom č. 154-1. Na základe tohto dokazovania je zrejmé, že hranice pozemkov boli jasne dané uvedeným geometrickým plánom, zamerané v teréne, vyznačené trúbkami, ktorý uznali sa správny všetci účastníci kúpnej zmluvy z 31.10.1990, pretože sa naň v zmluve odvolávali a túto vlastnoručne podpísali. Preto sa žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ nemohli dovoliavať dobromyseľnej držby ani len časti parcely č. 450/2 po vyhotovení geometrického plánu o rozdelení parcel z roku 1990. V spore sa nepreukázala existencia

žiadnej ústnej dohody medzi pôvodným vlastníkom parc.č. 450 v k.ú. C. E. A. a jeho manželkou so žalobcom 1/ a jeho manželkou o vyvážaní žumpy cez jeho pozemok, on to žalobcovi 1/ iba toleroval, pretože nemal v pláne pozemok využívať pre seba. Pôvodne žalobca 1/ vyvážal žumpu cez parc.č. 450 titulom vlastníckeho práva, po prevode pozemku parc.č. 450 na E. A. len s jeho konkludentným súhlasom, bez vzniku vecného bremena, na základe nezáväznej výprosy.

36. Avšak po reálnej delbe pozemkov na základe kúpnej zmluvy s geometrickým plánom č. 244-0822-013-90 zo dňa 31.8.1990 došlo k zmene pomerov, vlastníckych hraníc a zániku konkludentných dohôd s predchádzajúcimi vlastníkmi, ktorí predtým mlčky tolerovali prechod žalobcu 1/ fekálnym vozidlom cez svoju parcelu, lebo „sa žumpa takto vyvážala odjakživa“. Pokiaľ by žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ mali zriadené vecné bremeno v podobe práva prechodu fekálnym vozidlom cez novovytvorenú parcelu č. 450/2, vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/, muselo by sa tak stať výlučne písomnou formou, či už v kúpnej zmluve alebo v zmluve o zriadení vecného bremena v zmysle ust. § 135c ods.1 Občianskeho zákonníka a na účinnosť zmluvy, z ktorej sa nadobúdajú práva zodpovedajúce vecným bremenám, bola potrebná jej registrácia štátnym notárstvom. Takéto právo im na základe zmluvného vzťahu platne nevzniklo, lebo na vznik vecného bremena bola potrebná priamo zo zákona písomná forma a žalovaní 1/ a 2/ nadobudli v roku 1990 už reálne rozdelené pozemky, zamerané v teréne, bez akýchkoľvek tiarch. Na základe vykonaného dokazovania možno teda skonštatovať, že žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ nemajú ani nemali žiadne právo prechodu a prejazdu cez parc.č. 450/2 v k.ú. C. titulom vydržania výkonu práva, pretože nepreukázali titul, na podklade ktorého by boli dobromyseľní v tom, že im vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ právo prechádzať cez ich parcelu č. 450/2 patrí, pokiaľ železné trubky vyznačovali hranice už v roku 1990 a nepreukázali ani to, že toto právo vykonávali po celú vydržačiu dobu.

37. V danom prípade teda bol daný naliehavý právny záujem iba na zriadení vecného bremena v zmysle žalobného návrhu podľa ust. § podľa § 151o ods.3 Občianskeho zákonníka, teda ak nie je vlastníkom stavby zároveň vlastníkom príslušného pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak, súd môže na návrh vlastníka stavby zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby spočívajúce v práve cesty cez príslušný pozemok.

38. Súd skúmal, či žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ nemajú aj inú možnosť prístupu na svoj pozemok parc.č. 450/1 na LV č. XXX v k.ú. C. a k žumpe na odkanalizovanie rodinného domu súp.č. XXX na pozemku č. 451/1 zapísané na LV č. XX a či je dôvod na zriadenie vecného bremena formou uvedenou v žalobnom návrhu.

39. Zo znaleckého posudku č. 2/2015 znalca Ing. Ivana Teplana z odboru doprava cestná (po zameraní hraníc pozemkov v teréne) vyplýva, že tento sa vyjadril k tomu, či je možné vyprázdniť žumpu pri dome súp.č. XXX žalobcov prejazdom fekálneho vozidla výlučne cez pozemok žalovaných 1/ a 2/ parc.č. 450/2 alebo existujú aj iné možnosti. Znalec našiel celkovo 4 varianty prístupu k žumpe: 1/ cez dvor popri obytnom dome, 2/ zozadu obytného domu pomedzi garáž a živý plot smerom doľava na prístupovú cestu, 3/ kolmo od žumpy na príjazdovú cestu a 4/ vybudovaním novej prístupovej cesty priamo až k žumpe na parc.č. 450/1 aj najväčšími fekálnymi vozidlami. Vybudovanie novej prístupovej cesty k žumpe je možné na parcele č. 450/1 a jej vybudovanie si vyžiada terénne úpravy. Na podklade geometrického plánu znalec zistil možnosť vojdenia rôznych typov fekálnych vozidiel ku žumpe zozadu, len zo spoločnej prístupovej cesty na parcelu žalobcov 451/1. Z hľadiska stopových polomerov zatáčania je ku žumpe schopné zacúvať len vozidlo s presne vymedzenými parametrami rozmerov a polomeru zatáčania a to maloobjemové fekálne vozidlo Multicar M27 s fekálnou nadstavbou. V súčasnosti používané fekálne vozidlá na podvozkoch P V3, Tatra 148 CAS 11, Tatra T 815 CAS 11 kvôli veľkým polomerom zatáčania nie sú schopné vojsť na pozemok žalobcov bez toho, aby pri manévrovaní nevošli na pozemok žalovaných parc.č. 450/2. Vozidlo so stredným objemom cisterny (Praga P 3S) alebo s veľkým objemom cisterny (Tatra 815) dokážu k žumpe vojsť len pri podmienke, že počas zatáčania (manévrovania) buď vojde na parc.č. 450/2 žalovaných alebo na parc.č. 446/1, ktorá sa nachádza vedľa prístupovej cesty. Stredné a veľké vozidlo nedokáže bez vojdenia na parcelu žalovaných zatočiť pri rohu garáže ku žumpe. Znalec uviedol, že podľa zameraných možných prístupových trás ku vstupe do žumpy je možný prístup k nej aj z prednej strany domu žalobcov, cez dvor. Výškový rozdiel medzi dnom žumpy a sacím otvorom na cisterne fekálneho vozidla, ktorý v najnepriaznivejšom prípade môže byť veľmi blízky 4m, je stále vyhovujúci na čerpanie žumpy. Dĺžka sacích hadíc ovplyvňuje len dobu naplňania cisterny, nemá vplyv na saciu schopnosť vývevy. Prístup ku žumpe spredu popri rodinnom dome žalobcov je možný aj najširším vozidlom (Tatra T 815) aj keď s minimálnymi bočnými odstupmi od stavby; vzhľadom na celkovú hmotnosť tohto vozidla s plnou cisternou 22.500 kg je ale reálne riziko poškodenia spevneného povrchu dvora. Znalec uviedol, že z hľadiska komfortného prístupu k otvoru žumpy a výškových pomerov sa ako najideálnejší javí variant, že fekálne vozidlo (bez ohľadu na jeho na rozmery a jeho celkový

hmotnosť) zostane stáť na príjazdovej ceste (parc.č. 448/5 vedľa parc.č. 450/1) a cez parc.č. 450/1 sa natiahnu sacie hadice k žumpe a toto riešenie si vyžaduje minimálne úpravy terénu z hľadiska množstva práce (úprava porastu kvôli natiahnutiu hadíc) aj vynaložených finančných prostriedkov. Znalec sa vyjadril aj k otázke, či je možné vybudovať prístupovú cestu pre fekálne vozidlo medzi pozemkami parc.č. 450/1 a 450/2 v k.ú. C. tak, aby nemuselo fekálne vozidlo prechádzať zozadu cez pozemok žalovaných parc.č. 450/2 ale len cez pozemok žalobcov znalec uviedol, že šírka priestoru medzi garážou na parc.č. 451/2 a 451/3, porastom (stromy, živý plot) ,garážou stojacou na parc.č. 450/1 pri príjazdovej ceste a hranicou parc.č. 450/2 čo je prípadný koridor pre vozidlo bez vjazdu na parc.č. 450/2 je nedostatočný na zatočenie väčšieho fekálneho vozidla k žumpe ani pri pohybe dopredu ani pri cúvaní. V prípade vybudovania novej prístupovej cesty na parc.č. 450/1 so základnými rozmermi a parametrami aj pre najväčšie fekálne mot. vozidlá -šírka spevnenej časti by mala byť najmenej 3m. Vybudovanie novej prístupovej cesty je možné na parc.č. 450/1. Vyžadovalo by si stavbu oporného múru z dolnej strany od hlavnej prístupovej cesty, oddrenážovanie podlažia, navezenia podkladovej vrstvy, zhutnenia podkladu, polozenie zvršku. Povrch cesty by mal byť dimenzovaný na celkovú hmotnosť vozidla približne 25 ton. Podľa názoru znalca pri využití navrhovaných alternatív v tomto znaleckom posudku nie je nutné, aby prístupová cesta k žumpe bola vykonávaná cez parc.č. 450/2.

40. Zo ZP č. 106/2019 znalca Ing. Juraja Šinku z odboru statiky vyplýva, že spevnené plochy pri dome súp.č. XXX na parc.č. 450/1 a 451/1 (prístup spredu) nie je vhodné dlhodobo využívať na zaťaženie fekálnym vozidlom o celkovej hmotnosti viac ako 15.000kg, čo sú parametre reálne používaných vozidiel. Výsledkom takéhoto užívania by mohli nastať výraznejšie deformácie jestvujúcich spevnených plôch vo dvore, riziko možného zosuvu pôdy na okraji týchto spevnených plôch by sa takýmto užívaním taktiež zvýšilo. Posunutie dvojgaráže a odstránenie porastov by riešenie prístupovej komunikácie mierne zjednodušilo ale vybudovanie novej vozovky naráža na vysoké stavebné náklady. Najjednoduchšie a najlacnejšie riešenie je vybudovanie pevnej prípojky zo žumpy na hranicu pozemku parc.č. 450/1, vo vlastníctve žalobcov. Žalovaní predložili listinu o tom, že Poľnohospodárske družstvo Krásin so sídlom v Dolnej Súči poskytuje službu vývozu žumpy vozidlom Tatra so sacími hadicami o dĺžke 20m.

41. Na základe takto vykonaného dokazovania (iné už súd z dôvodu hospodárnosti nevykonával) mal súd za dostatočne preukázané, že žalobca 1/ a pôvodná žalobkyňa 2/ majú vlastný prístup k stavbe –žumpe pri dome súp.č. XXX v k.ú. C. na základe viacerých variantov a prechod fekálnym vozidlom cez parc.č. 450/2 vo vlastníctve žalovaných nie je jedinou alternatívou, akým spôsobom sa táto žumpa dá vyčistiť. Zároveň žalobcovia požadovali zriadiť právo prechodu a prejazdu cez cudzí pozemok bezodplatne, čo vylučuje ust. Čl.20 ods.4 Ústavy SR, z ktorého je zrejmé, že nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. V prejednávanej veci niet žiadneho zákonného dôvodu na to, aby súd obmedzoval žalovaných 1/ a 2/ vo výkone ich vlastníckeho práva k parc.č. 450/2 v k.ú. C., spôsobom uvedeným v žalobnom návrhu a preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

42. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

43. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

44. Žalovaní 1/ a 2/ mali v spore plný úspech a preto im súd vo vzťahu k žalobcovi 1/ priznal plnú náhradu trov konania. Na strane žalobcu 1/ súd nevidel žiadne dôvody, hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, pre ktoré (napriek tomu, že je dôchodca, oslobodený od platenia súdnych poplatkov) by plne procesne úspešným žalovaným 1/ a 2/ vo vzťahu k nemu trovy nemal priznať. Samotný žalobca 1/ uviedol, že podal v roku 2024 žalobu na tunajší súd o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a je schopný vyplatiť naraz odstupujúcim spoluvlastníkom sumu 40.000€, čiže jeho majetkové pomery mu dovoľujú uhradiť trovy tohto konania ako aj trovy štátu. V prejednávanej veci boli iniciátormi sporu žalobcovia 1/ a 2/, ktorí spochybovali kúpnu zmluvu, ktorú podpísali, vrátane geometrického plánu, ktorý bol jej súčasťou, popierali jasne zamerané hranice pozemkov a tvrdením, že nemajú iný prístup k žumpe (hoci to nebola pravda) zaviniť vykonanie rozsiahleho znaleckého dokazovania 4 súdnymi znalcami. Súd poukázal na nález Ústavného súdu SR III.ÚS 144/2010 z ktorého vyplýva, že: "nepriзнание nároku na náhradu trov konania môže viesť k odmietnutiu spravodlivosti a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods.1 Ústavy SR a čl.6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd." Z nálezu ústavného súdu SR I.ÚS 263/2016 zo 17.8.2016 vyplýva: "Bolo by v rozpore s ochrannou funkciou civilného procesného práva, pokiaľ by civilný proces neumožňoval odstrániť zmenšenie majetkovej sféry účastníka spôsobené len tým, že bol nútený dôvodne hájiť svoje práva." Žalobca 1/ sa rozhodol napriek nesúhlasu dedičov po neb. žalobkyni 2/ a výsledkom znaleckého odkazovania v spore pokračovať. Preto musí niesť zodpovednosť

za výsledok sporu v podobe platenia trov konania procesne úspešnej strane, ktorí dôvodne hájili svoje majetkové práva.

45. Podľa § 262 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Vzhľadom na to, že žalobca 1/ bol v konaní neúspešný a štátu vznikli trovy konania spojené so znaleckými posudkami Ing. Špačka, Ing. Hrivíka, Ing. Teplana a Ing. Šinku, súd rozhodol, že štát má právo na plnú náhradu trov konania v súlade s ust. § 255 ods.1 CSP od žalobcu 1/. Civilný sporový poriadok vypustil úpravu trov štátu, pričom nezohľadnil trovy vzniknuté v konaniach začatých pred jeho účinnosťou (čo aj prípad v prejednávanej veci). Súd sa teda s uvedenou situáciou vysporiadal tak, že aplikujúc základné princípy čl.4 ods.2 CSP má za to, že štátu patrí náhrada trov konania, ktoré mu reálne vznikli (reálne ich vynaložil) v súlade s vtedy platnou normou (§ 148 O.s.p.), ktorá mu garantovala nárok na ich náhradu. Garanciu tohto nároku už nový procesný predpis nedáva a štát nemá priestor na uplatnenie skôr vzniknutých trov. Súd preto dospel k záveru, že je potrebné aplikovať základný princíp uvedený v čl. 4 ods.2 CSP a priznať štátu nárok na náhradu vzniknutých trov. Priznanie tohto nároku štátu si súd volí ako normu, ktorú by zvolil, ak by sám bol zákonodarcom, s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva CSP tak, že jej výsledkom bude rozumné usporiadanie procesných vzťahov, zohľadňujúce ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (priznávajúcich v doterajšej praxi náhradu trov konania). Vzhľadom na absenciu úpravy trov konania štátu v CSP súd aplikoval ust. § 259 CSP, nakoľko trovy štátu vznikli v súvislosti s dokazovaním.

46. Súd vo vzťahu k žalobcom 2/ až 5/ nepriznal plne úspešným žalovaným 1/ a 2/ ani štátu náhradu trov konania podľa § 257 CSP. Dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov sporu a trov štátu súd videl vo vzájomných vzťahoch medzi účastníkmi a ich príbuzenským pomere (rozhodnutie (II. ÚS 158/2015). Žalobcovia 2/ až 5/ do konania vstúpili ako dedičia po neb. žalobkyni 2/, žalobu nepodali a nemali záujem tento spor viesť. Predtým, ako do sporu vstúpili, už bolo vykonané kompletne znalecké dokazovanie a vzali žalobu späť hneď ako sa stali účastníkmi sporu. V konaní boli nútení proti svojej vôli pokračovať pre procesný postoj žalobcu 1/, ktorý so späťvzatím žaloby nesúhlasil a v zmysle § 77 CSP tvoria žalobcovia 2/ až 5/ a žalovaný 1/ s ním nerozlučné spoločenstvo. Žalovaní 1/ a 2/ náhradu trov konania od žalobcov 2/ až 5/ nežiadali a preto im súd náhradu trov konania nepriznal. Vo vzťahu k trovám štátu súd za dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré ich náhradu žalobcom 2/ až 5/ neuložil považoval to, že žalobcovia 2/ až 5/ trovy štátu nijako nezavinili.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčín v 6-tich vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania), proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.